

Cod Ymddygiad Gyrwyr Cerbydau Hacni/Hurio Preifat.

Dylid darllen y Cod hwn ar y cyd â gofynion statudol a pholisi eraill a osodir allan yn y ddogfen hon. Dylid nodi **nad amodau** mo'r rhain, **er fel pobl addas, priodol a phroffesiynol, y dylai gyrwyr gydymffurfio â'r cod.**

Cyfrifoldeb i'r Fasnach:

Dylai deiliaid trwydded ymdrechu i hyrwyddo delwedd y fasnach cerbyd hacni a hurio preifat fel a ganlyn:

- Cydymffurfio â'r Cod Ymddygiad Da hwn.
- Cydymffurfio â holl Amodau eu Trwydded, is-ddeddfau a Pholisi Trwyddedu Cerbydau Hacni a Hurio Preifat yr Awdurdod.
- Ymddwyn yn barchus, trefnus a chyfrifol bob amser.

Cyfrifoldeb i Gleientiaid:

Dylai deiliaid trwydded wneud y canlynol:

- Cynnal a chadw eu cerbydau mewn cyflwr diogel a boddhaol bob amser. Cynnal gwiriadau ar eu cerbydau yn aml er mwyn sicrhau cydymffurfio â'r Rheoliadau Gwneuthuriad a Defnydd Cerbydau Modur fel bod y cerbyd mewn cyflwr addas i fod ar y ffordd cyn cludo teithwyr. Lle nodir unrhyw ddiffygion o unrhyw fath sydd yn tansellio cyflwr y cerbyd i fod ar y ffordd, ni ddylai'r gyrrwr yrru'r cerbyd hyd nes i'r cyfryw ddiffyg gael ei gywiro.
- Cadw eu cerbydau yn lân ac yn addas i'w hurio i'r cyhoedd bob amser.
- Bod yn brydlon wrth godi teithwyr sydd wedi archebu ymlaen llaw.
- Helpu teithwyr i mewn ac allan o'r cerbyd lle bo angen
- Rhoi cymorth rhesymol i deithwyr gyda phaciau.
- Ni ddylai'r gyrrwr gael unrhyw gyswllt rhywiol na bod yn rhywiol amlwg, yn gorfforol na geiriol, tuag at y teithwyr maent yn eu cludo. Dylai'r gyrrwr bob amser sicrhau y gofelir am yr huriwr /teithiwr ac ni ddylai yn fwriadol eu rhoi mewn unrhyw sefyllfa a allai arwain at unrhyw berygl corfforol na moesol. Rhaid adrodd am unrhyw ymddygiad neu amgylchiadau amheus wrth awdurdod perthnasol, e.e., yr Heddlu, Gwasanaethau Plant neu swyddogion trwyddedu.
- Bod yn broffesiynol ac ystyriol tuag at ddefnyddwyr eraill y ffordd
- Bod yn foesgar a chwrtais wrth deithwyr
- Peidio â defnyddio ffôn symudol na dyfeisiadau eraill yn ei l/llaw wrth yrru
- Bod yn smart a glân o ran pryd a gwedd
- Bod yn ymwybodol o hylendid personol
- Cludo teithwyr ar y llwybr byrraf sydd ar gael

1. Cyfrifoldeb i Drigolion:

Er mwyn osgoi niwsans i drigolion wrth godi neu aros am deithwyr, dylai gyrwyr wneud y canlynol:

- peidio â seinio corn y cerbyd rhwng 11:30 pm a 07:00am onid oes perygl o du defnyddiwr arall y ffordd neu o gerbyd llonydd.

- cadw sŵn o chwaraewr cerddoriaeth neu radio VHF mor isel ag sydd modd
- diffodd injan y cerbyd os oes yn rhaid aros.
- cymryd pa gamau bynnag sy'n angenrheidiol rhag tarfu ar drigolion yn y gymdogaeth.
- codi a gollwng yn ddiogel a heb risg i gerddwyr a defnyddwyr eraill y ffordd.

2. Cyfrifoldebau mewn Rhesi a Swyddfeydd

Dylai deiliaid trwydded wneud y canlynol:

- Aros yn drefnus mewn rhes a symud ymlaen ar hyd y rhes yn fuan
- Aros yn gofalu am y cerbyd
- Peidio â gadael i'w chwaraewyr cerddoriaeth neu radios darfu ar drigolion y gymdogaeth.
- Ni chaniateir i gerbydau Hurio Preifat barcio na rhwystro Rhes na Cherbyd Hacni.

5. Cyffredinol

Dylai gyrwyr wneud y canlynol:

- gofalu am eu hylendid personol a'u gwisg fel eu bod yn rhoi delwedd broffesiynol i'r cyhoedd.
- bod yn gwrtais, cymwynasgar a theg wrth deithwyr
- gyrru'n ofalus gan ystyried defnyddwyr eraill y ffordd a cherddwyr
- ufuddhau i orchmynion a chyfarwyddiadau rheoleiddio traffig bob amser
- peidio â bwyta yn y cerbyd ym mhresenoldeb cwsmeriaid; a
- pharchu Swyddogion awdurdodedig pan fyddnat yn cyflawni eu dyletswyddau arferol.
- Ymhen 48 awr o ddod o hyd i eiddo coll, rhaid i'r gyrrwr naill ai roi neu adrodd am yr eitem(au) i orsaf heddlu neu adrodd am yr eiddo coll trwy ddefnyddio systemau arlein neu ffôn yr Heddlu.
- Dylai deiliaid trwydded trwyddedai hysbysu'r Cyngor yn syth yn ysgrifenedig (neu beth bynnag ymhen 48 awr) os bydd yn destun unrhyw rai o'r isod:

- Arestio neu ymchwiliad troseddol,
- gwŷs,
- cyhuddiad,
- euogfarn,
- rhybudd ffurfiol/syml
- cosb sefydlog neu gwrs ymwybyddiaeth cyflymder,
- gorchymyn llys troseddol,
- gorchymyn ymddygiad troseddol neu waharddeb ymddygiad gwrthgymdeithasol,
- gorchymyn yn ymwneud â thrais domestig,
- rhybudd neu ymrwymo
- unrhyw fater cyfiawnder adferol, a dylai roi unrhyw wybodaeth bellach am yr amgylchiadau y gall y Cyngor fynnu.

Mae gofyn i bob deiliad trwydded hysbysu'r awdurdod cyhoeddi ymhen 48 awr am unrhyw arest a rhyddhau am unrhyw drosedd rywiol, unrhyw drosedd o anonestrwydd neu drais ac unrhyw drosedd foduro. Rhaid rhoi hysbysiad pellach i'r awdurdod trwyddedu ymhen 48 awr o unrhyw gyhuddiad ac unrhyw euogfarn. Gellir gweld methiant i ddatgelu arest y daw'r awdurdod cyhoeddi i wybod amdano wedyn fel ymddygiad sy'n codi cwestiwn am onestrwydd a thrwy hynny addasrwydd deiliad y drwydded, waeth beth fydd canlyniad yr

ymchwiliad cychwynnol. Dylai gyrwyr hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu am unrhyw gyfweiliad gwirfoddol a gynhaliwyd gan yr Heddlu ymhen 48 awr.

Dylai gyrwyr hysbysu'r Cyngor am unrhyw newid cyfeiriad ymhen 5 diwrnod gwaith.

Dylai gyrwyr hysbysu'r Cyngor am unrhyw newid gweithredwr ymhen 5 diwrnod gwaith.

6. Ymddygiad wrth weithio gyda Theithwyr Bregus

Teithiwr bregus yw teithiwr y mae ei oedran neu anabledd yn golygu ei b/fod yn fwy agored i niwed na theithiwr nodweddiadol. Gall fod yn blentyn, rhywun oeddrannus neu rywun ag anableddau dysgu. Hefyd, dylid ystyried person fel rhywun bregus os yw ei g/chyflwr yn gyfryw ag i'w g/wneud yn fwy agored i niwed nag a fuasai'n wir fel arall (e.e. salwch corfforol neu feddyliol, o ganlyniad i fod dan ddylanwad cyffuriau neu alcohol).

Nod y cod ymddygiad hwn yw hyrwyddo arferion diogelu da i yrwyr a staff sy'n gweithio gyda theithwyr bregus yn y fasnach dacsis neu hurio preifat. Dylid gwreiddio'r egwyddorion diogelu a ganlyn yn arferion gwaith gyrwyr:

- Rhaid i yrwyr gario cerdyn adnabod gyda llun bob amser, a'i wisgo yn unol ag amodau'r drwydded.
- Ni ddylid cludo teithiwr bregus yn sedd flaen y teithiwr yn y cerbyd, oni fydd Swyddog Trwyddedu/Swyddog o'r Heddlu neu Weithredwr yn mynnu bod hynny'n cael ei wneud.
- Rhaid i'r gyrrwr / gweithredwr gadarnhau y gwnaed darpariaeth briodol i'r person bregus cyn derbyn yr archeb neu gychwyn y daith. Nid yw hyn o raid yn golygu mai'r gyrrwr / gweithredwr sy'n gyfrifol am ddarparu mesurau priodol; fodd bynnag, os nad oes mesurau priodol yn eu lle, yna ni ddylai'r gyrrwr / gweithredwr wneud y daith.
- Os gwrthodir gwasanaeth i deithiwr bregus, rhaid hysbysu person cyfrifol fel bod modd gwneud trefniadau amgen. Er enghraifft, gall y sefyllfa hon godi os oes gan gwsmer gi cymorth, a bod gan y gyrrwr eithriad meddygol wedi ei roi gan y cyngor.
- Dylai gyrwyr o hyd ofyn os oes ar deithiwr bregus angen help ac ni ddylai ragdybio.
- Rhaid i yrwyr fod yn broffesiynol bob amser
- Ni ddylent gyffwrdd teithwyr yn amhriodol
- Ni ddylent ddefnyddio iaith amhriodol neu sarhaus (rhegi neu wneud sylwadau rhywiol neu wahaniaethol)
- Peri i unrhyw deithiwr deimlo'n ofnus neu dan fygythiad.
- Ceisio defnyddio manylion unrhyw deithiwr a gofnodwyd gan y gweithredwr am unrhyw reswm ar wahan i rai sy'n gysylltiedig â'r Contract Hurio Preifat hwnnw.
- Ni ddylai gyrwyr ymddwyn yn or-gyfarwydd gydag unrhyw deithiwr ac ni ddylai ddarparu unrhyw rodd na childwrn dan unrhyw amgylchiadau.
- Ni ddylai gyrwyr wyro oddi wrth y daith a neilltuwyd iddynt gan eu Gweithredwr.

Mae'r safonau hyn yr un mor gymwys wrth weithio gyda theithwyr sy'n fregus a rhai heb fod yn fregus.

- Dylai gyrwyr gadw log lle bu digwyddiad / cymerwyd camau neu lle gwrthodwyd gwasanaeth lle'r oedd person bregus yn rhan o'r digwyddiad.
- Pan ddarparwyd gwasanaeth i deithiwr bregus, rhaid i yrwyr a gweithredwyr fod yn effro i faterion ynghylch diogelu plant ac oedolion bregus. Os yw gyrrwr

/gweithredwr yn pryderu am ddiogelwch, lles neu ymddygiad person bregus, dylent roi adroddiad am hyn i'r heddlu trwy ffonio 101 (neu os yw hynny'n briodol, trwy alw 999).

- Os yw gyrwyr/gweithredwyr yn bryderus am ymddygiad rhywun arall, dylent adrodd am eu pryderon wrth Wasanaeth Trwyddedu'r Cyngor neu'r Heddlu lleol.